

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Kateřiny Horské „Význam panenství pro cestu člověka k Bohu podle spisu *De virginitate* Gregoria z Nyssy

Cílem práce Kateřiny Horské bylo na základě překladu a interpretace krátkého úryvku z jednoho méně známého Gregoriova spisu *De Virginitate* 6, 2, 1-41 zodpovědět otázku „jaký je pro Gregoria význam panenství pro cestu člověka k Bohu“. Vzhledem k tomu, že si úryvek velmi dobře vybrala, byla v průběhu jeho interpretace schopna postihnout, využít a organicky do práce začlenit řadu základních konceptů (minimálně dle mínění badatelů jako Danielou, Cherniss, Merki nebo von Ivánka), jejichž texty si v průběhu přípravy a samotného psaní bakalářské práce pečlivě a přitom též poměrně kriticky nastudovala. Ačkoliv bibliografie – na rozdíl např. od klementovské studie Jiřího Bukovského - nevyniká délkou, obsažností a „kompletností“, je vzhledem k otázkám, jež si autorka klade, poměrně dobře sestavena a též i v práci účelně využita. Ke zduhu práce po mém soudu v neposlední řadě přispělo i to, že se v hodinách kolegy Mgr. Horáčka naučila obstojně základy starořečtiny.

Za nejzajímavější momenty práce považuji následující:

- a) Velmi hezká je paralela, kterou autorka vede mezi *De Virginitate* a Platónovým Faidónem, zejména uvědomíme-li si, že podtitul tohoto dialogu je *Peri kathartikú biú*. V Gregoriově křesťansko-platónské perspektivě je tak Platónův nárok filosofického čistého života artikulován jakožto život *sub specie aeternitatis* panenský, a to v celé škále různých významů tohoto pojmu.
- b) Postižení zvláštního napětí mezi dvěma koncepty cesty k božskému: jednak rozpracovaným konceptem bytostného základu člověka jakožto *imago Dei* na jedné straně a na straně druhé gregoriovským konceptem *epektasis*: spění k božskému, jehož jinakost se člověku dává jakožto nepřeklenutelná distance, která se s každým pokusem přiblížit jen dále násobí. V této souvislosti bych snad jen vznesl drobný dotaz, zdali je skutečně možno hovořit v rámci spisu *De Virginitate* (resp. v rámci přeloženého úryvku) o Gregoriově jakožto o mysliteli *epektasis* - jak totiž v takovém rámci vyložit obraz vzedmuté vody, jež podle svého přirozeného pohybu zaplavuje vyvýšená místa, která by se jí jinak měla spíše vzdalovat?

Celkově považuji práci Kateřiny Horské za zdařilou: práce má jasně vymezené téma, reflektovanou metodu ideově zakotvenou v gadamerovské hermeneutice (srov. ale aristotelské: každý předmět, jenž zkoumáme, si říká o vlastní metodu zkoumání), konzistentní a vzhledem k interpretovanému textu adekvátní argumentaci a srozumitelné závěry. Dále bych chtěl též (poněkud na okraj) ocenit i to, že (na rozdíl od některých mnohem renomovanějších autorů) nepodlehla jistě vemlouvavosti a naléhavosti obrazů a rétorických figur nanejvýš duchovního autora, jakým Gregorios jistě jest, a dokázala si při zpracování jeho textů přes zjevné sympatie zachovat nutný kritický odstup: naplnila tím po mém soudu základní nárok platónské (a tedy, jak dobře ví, i Gregoriově) filosofie, neulpívat na obrazech, nenechat se jimi atrakovat, ale jít za ně, k tomu, co není nahodilé a mimoděčné, nýbrž podstatné a věčné.

Práci Kateřiny Horské hodnotím jakožto výbornou 44 body.

V Praze 7. ledna 2008

Mgr. Josef Kružík, Ph.D.